HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ונוהגין. תרומה וכוכרים בשאר שני שבוע בכל שנות השמיטה אבל מעשר שני אין נוהג בג' וכו': **ור' מאיר היא דאמר.** בפרק יש מותרות (לקמן פה:) מעשר ראשון אסור לזרים הלכך לענין ערלות נמי חמור: **אונן מותר בפרה.** דקדשי בדק הבית היא ולא קדשי מזבח ומצינו טבול יום מותר בה וכל שכן אונן: **מחוסר כפרה.** טומאה דבעיא קרבן כל שלא הביא כפרתו אסור בה דמחוסר מעשה הוא וכמי שטומאתו עליו דמי וכל שכן טבול יום דילה דאיכא תרתי אבל טבול יום דטומאת מת ושרץ מותר בה דשמשא ממילא ערבא ולאו מחוסר מעשה הוא הלכך כי כתיב (ב) והזה הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא למישרי טבול יום אתא ולא מחוסר כפורים: **ואם איתא.** דערל מותר במעשר ליתני וערל אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר כדאמר לעיל (דף עב:) ערל שהזה הזאתו כשרה ומדלא תניה שמע מינה משום מעשר הוא דשבקה: **אגא דבי ר' עקיבא היא.** (שם) טומטום שקידש קדושו פסול ואוקמינן כרבי עקיבא: **ומאן אגא.** דלעיל דאכשר ערל בפרה ופליג עליה דרבי עקיבא כדקתני לעיל (שם) ערל שהזה הזאתו כשרה: הכי גרסינן **אגא דיוסף הכהני היא.** ת"ק דיוסף הכהני היא דאמר מחוסר כפורים כשר בפרה והא מתניתא דאוקימנא כרבי עקיבא קתני מחוסר כפורים פסול בפרה וכי היכי דפליג אמחוסר כפורים איכא למימר דאיהו פליג נמי עליה בערל לעיל: הכי גרסינן בתוספתא (דפרה פ"ד ה"ג) **שרפת אונן ומחוסר כפורים כשרה מחוסר יוסף הכהני אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה.** דכיון דמחוסר מעשה הוא עדיין טומאה עליו ולא קרינא ביה טהור: **תנאה ממנו לחיבי בספה.** אל תאכלו ממנו גא (שמות יב) לא תותירו ממנו והנותר ממנו [שם]: **ותנאה ממנו במעשר.** לא אכלתי ולא בערתי ולא נתתי (דברים כו): **גא הכאוב.** בשם תשרופו (שמות יב) ליתן עשה אחר ל"ת לומר שאין לוקין עליו: **בקר שני.** דמלי למכתב והותר ממנו בשם תשרופו מאי עד בקר הא כתיב בריש דקרא לא תותירו ממנו עד בקר אלא הכי קאמר והנותר לבקר הראשון שהוא יו"ט המתן עד בקר שני שהוא חול ושורפו ללמדך שאין שורפין קדשים ביו"ט. ותרוייהו בכילד לולין (פסחים דף פג:): **לדרכי אכהו.** דאמר לעיל (ג) למישרי הדלקה בשמן של תרומה שנטמאה: **שמוסר לסוכו.** ואע"ג דקיימא לן (שבת דף פו.) דסיכה כשתיה והוה ליה כמאן דשתי ליה בטומאה: **לא נתתי ממנו למת.** לעיל מיניה כתיב לא בערתי ממנו בטומאה וכתיב בתריה ולא נתתי ממנו למת כלומר מן המעשר טמא לא נתתי ממנו למת הא לחי דומיא דמת נתתי ואי זו נתיה משכחת במת הוי אומר זו סיכה וקלייקינן דכוותיה בחי שרי: **ואימא.** לא נתתי ממנו למת לא בסיכה קאמר אלא כך הוא מתודה לא קניתי ממנו ארון ותכריכים למת אפילו כשנטמא דלא יכולתי לאכולו ולא שניתיו לדבר שאינו לאכילה והוא ארכי המת הא לחי דומיא דמת נתתי ואשמועינן דאף על גב דמעשר טהור לא ניתן אלא לאכילה ושתיה וסיכה אם נטמא מותר לחללו לקנות ממנו חלוק: **מופנה מצד אחד.** דההוא דפסח מופנה לגזירה שוה אבל דמעשר כולהו תלתא אצרכת להו: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן היא בהמפלת בשמ' נדה (דף כב:): **הך דרבי אכהו.** דמפיק חד ממנו למישרי הדלקה בשמן תרומה שנטמאת מדרב נחמן נפקא:

בזרעו

אונן מותר בפרה. דלא גרע מטבול יום ואע"ג דאונן אסור במעשר וטבול יום מותר היינו לאכילה אבל לנגיעה תרוייהו שרי: **הכי** גרים בקונטי' שרפת אונן ומחוסר כפורים כשרה וגרים נמי תנא דיוסף הכבלי היא. ומדקדק דמדפליג אתנא דלעיל בממחוסר כפורים הוא הדין בערל דכשר וקשה לר"י דמה ענין זה אצל זה דמשום דמכשר במחוסר כפורים (ג) לא יכשיר בערל ועוד דליתי מברייתא דלעיל דמכשרא בהדיא ערל או מדרבי אליעזר ברש פירקין (דף ע.) דלא מרבה ערל כי טמא ולספרים דגרסי הכא שרפת ערל ומחוסר כפורים פסולה יוסף הכבלי אומר ערל כשרה מחוסר כפורים פסולה וגרסינן יוסף הכבלי היא הוה ניחא דמייתי מהכא ולא מההיא דלעיל דניחא ליה לאיתויי שם התנא דמכשר בהדיא אבל אמר ר"י דאי אפשר לגרוס כן דבפ"ב דזבחים (דף יז:) מוכח דיוסף הכבלי ורבנן פליגי במחוסר כפורים וגרסינן נמי אונן במקום ערל ואר"י דאי הוה גרסינן כגירסת הקונטי' והוה גרסינן כאן ובזבחים (דף יז:) ערל בהדי אונן הוה ניחא: **מה לפסח בו'.** ס"מ למימר שכן (ג) פנקעב"ס:

חד לגופיה. א] אל תאכלו ממנו גא דאי לא כתב ממנו ס"א דאמצות ומרוריס (ד) דכתב לעיל קאי: **מנין למעשר שני שנטמא שמותר לסוכו.** דס"ד דאסור משום שמבער בטומאה: **ליקח לו ארון ותכריכים.** אע"ג דבהליא דרשי' ליה להכי בתס' מעשר שני (פ"ב מי"ב) הכא (ה) פריך דלמא דוקא להכי הוא דאתא אבל סיכה אסורה לפי שמבערו בטומאה ומשני דממנו מגופו דמשמע נמי סיכה: **תהא** להסקה תחת תבשילך. אע"ג דבפרק כל פסולי המוקדשים (בכורות דף לד. ושם) מוקי לה בתרומה תלויה דבעיא שימור במסקנא לא קאי התם הכי א"נ התם דרשי ממשמרת דלא קאי אטמאה אבל לך קאי אכולהו תרומות: אינה

נה א מיי' פ"ד מהלכות פרה אדומה הל' יד:
נו ב מיי' פ"ג מהל' תרומות הלכה יד ופי"א הלכה ג טוש"ע י"ד סימן שלא סעיף יט:

תוספות ישנים

תלתא ממנו כתיבי במעשר חד לגופיה למעטו מעשר ראשון שמוחר בתאיעות: **ואימא** ליקח לו ארון ותכריכין ל"ל רב הונא ממנו מגופו ותימה דהאמת כך הוא דדרשינן במשניות לא נתתי ממנו למת ליקח לו ארון ותכריכין וי"ל דה"ק ואימא ליקח לו ארון ותכריכין דוקא. ג"ל רב הונא ממנו כתיב ואפילו מגופו וכ"ש ליקח לו ארון ותכריכין דאסור: **אחת** תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה. ותימה דהתם בפרק כל פסולי המוקדשין אמרינן אחת תרומה טהורה ואחת תרומה תלויה וי"ל דהא והא איתא התם דקאי גבי משמרת תרומותי דמיירי בשמירת תרומה קאמר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה תלויה דליכא למימר דקאי אטמאה דהא לא שייך בטמאה שמור דלשרפה אצלא. אבל הכא דר"ל דאמר רחמנא דמצוה לא תסקה תחת תבשילך קא דרש אחת תרומה טהורה ושמאה יחד דאילו תלויה לאו מצוה בשרפה אלא מוקין לא אוכלין ולא שורפין:

מוסף רש"י

איש איש. מזרע אהרן והוא צרוע או זב, לרבות את הערל. שהוא כטמא אלא יאכל תרומה אם כהן הוא (חגיגה ד:) דבהאי קרא תרומה כתיב, דכתיב ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים והיינו תרומה דסגי ליה בהערב שמש (לעיל ע:). שרפת אונן ומחוסר כפורים. בפרה אדומה קאי, כשרה. דקדשי בדק הבית היא ואין אונן אסור בה, דלא כתיבי הכי קראי אלא בקדשי מזבח (זבחים יז:). למדין ומשיבין. גזרה שוה שאינה מופנה משני לדדיה אלא מצד אחד למדין ממנה אם אין להשיב, אבל אם יש להשיב משיבין (שבת קלא. ולעיל ע:).

תורה אור השלם

1. אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל טֻמְאַת נָפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע:
ויקרא כב ד

2. אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֹׁל מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל כְּרָעָיו וְעַל קִרְבּוֹ: וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ:
שמות יב ט-י

3. לֹא אֲכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטֻמְאִי וְלֹא נְתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהָי עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: דברים כו יד

4. וְדִבַּר יְיָ אֶל אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם:
במדבר יח ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' בהמה למה לי (אלא) מעשר תז"מ. וע"ג ס"א ודלמא מעשר כו': (ב) תוס' ד"ה הכי גרים וכו' במחוסר כפורים יכשיר כל"ל ותיבת לא נמחק: (ג) ד"ה מה וכו' שכן פנקע"כ כל"ל ואות סמ"ך נמחק: (ד) ד"ה חד וכו' ומרוריס דלעיל קאי כל"ל ותיבת דכתב נמחק: (ה) ד"ה ליקח וכו' הכא הכי פריך:

הגהות הגר"א

[א] גמ' (דפליג עליה דר' עקיבא) תא"מ (וכמה דתקו מה המפרשים):

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה חד לגופיה וכו'. נ"ב עי' מנחות נח ע"ב תוס' ד"ה אין לוקין וכו' ודו"ק: